خبر

«به خاطر یک کیف دلار» در مرحله تولید

به تازگی پروانه ساخت فیلم سینمایی «به خاطر یک کیف دلار» به کارگردانی حمید بهرامیان و نویسندگی مشترک بهرامیان و سیدمسعود سعیدی صادر و این فیلم وارد مرحله پیش‌تولید شده است.

حمید بهرامیان، سال ۹۸ فیلم کمدی «ملاقات با جادوگر» را کارگردانی کرد که با تعطیلی سینماها در دوران شیوع کرونا به اکران نرسید. قرار بود این فیلم نوروز ۱۴۰۲ روی پرده سینماها برود و حتی به عنوان یکی از فیلم‌های نوروزی هم معرفی شد اما با توجه به اکران همزمان چند فیلم کمدی، ملاقات با جادوگر از اکران نوروزی حذف شد.

تهیه‌کننده این فیلم آذر معماریان معرفی شده که پیشتر تهیه‌کننده مراسم سینمایی- تلویزیونی دنیای تصویر (جشن حافظ) و مدیر اجرایی و روابط عمومی مجله دنیای تصویر را برعهده داشته است.

فیلمنامه به خاطر یک کیف دلار را که تشابه اسمی با فیلم خارجی «به خاطر یک مشت دلار» نیز دارد، حمید بهرامیان و سیدمسعود سعیدی به طور مشترک نوشته‌اند و با انتخاب عوامل و بازیگران، به‌زودی ساخت آن آغاز می‌شود.

حمید بهرامیان کارگردانی آثاری همچون سریال‌های سقوط یک فرشته و چوب‌خط را برعهده داشته و همچنین در سریال «ساعت شنی» به عنوان بازیگر حضور داشته است./ مهر

نگاه

درپی تغییر مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی رقم خورد

سرنوشت پیچیده جشنواره فیلم کودکان و نوجوانان

جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان درحالی به‌سوی ایستگاه سی‌وپنجم حرکت می‌کند که این روزها شرایط مبهم و پیچیده‌ای را پشت‌سر می‌گذارد.

سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان براساس آنچه در فراخوان این دوره از جشنواره آمده، قرار است از ۱۰ الی ۱۶ مهر ۱۴۰۲ در دو بخش رقابتی و جنبی در اصفهان برگزار شود اما این جشنواره دیرپا و محبوب، این روزها شرایط مبهم و پیچیده‌ای را سپری می‌کند.

هفتم تیرماه ۱۴۰۱ بود که محمد خزاعی، رئیس سازمان سینمایی با صدور حکمی سیدمهدی جوادی، مدیرعامل وقت بنیاد سینمایی فارابی را به‌عنوان دبیر سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان منصوب کرد اما این جشنواره سینمایی به‌دلیل شرایط ناشی از اغتشاشات و ناآرامی‌های اجتماعی سال گذشته، امکان برگزاری نیافت. در چنین شرایطی مقرر شد که برگزاری جشنواره به سال ۱۴۰۲ موکول شود. خرداد امسال بود که فراخوان جشنواره سی‌وپنجم منتشر شد تا مشخص شود که این آوردگاه سینمایی، از ۱۰ الی ۱۶ مهر سال جاری، پذیرای دوستداران سینمای کودک و نوجوان خواهد بود. اما این پایان ماجرا نبود.

۱۹ تیر ۱۴۰۲، محمد خزاعی با صدور حکمی مجید زین‌العابدین را به‌عنوان مدیرعامل جدید بنیاد سینمایی فارابی منصوب و او را جایگزین سیدمهدی جوادی کرد؛ اتفاقی که عینا روز گذشته نیز رقم خورد و خزاعی با صدور حکمی دیگر، زین‌العابدین را به‌عنوان دبیر جدید سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان معرفی کرد تا به‌این‌ترتیب، زین‌العابدین بار دیگر جایگزین جوادی دبیر پیشین جشنواره شود. این درحالی است که پیشتر استعفای مجتبی شاهمرادی، معاون فرهنگی و اجتماعی شهرداری اصفهان باعث شده بود که نگرانی‌هایی در باب شرایط و کیفیت برگزاری سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان ایجاد شود.

حالا می‌توان پرسید آیا این تغییر و تحولات، تاثیر محسوسی بر روند کیفی برگزاری سی‌وپنجمین جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان خواهد داشت یا خیر؟ به‌نظر می‌رسد که برای ارائه پاسخی قطعی و دقیق به این پرسش باید همچنان منتظر ماند اما شاید بتوان یکی از مصادیق تاثیر تغییرات مذکور بر روند برگزاری جشنواره را در عدم بازگشایی به‌هنگام سایت جشنواره جست‌وجو کرد. بر این اساس، به‌رغم آن‌که در فراخوان سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان آمده است که متقاضیان به‌منظور ارائه نسخه اولیه از اول مرداد سال جاری می‌توانند به سامانه جشنواره به نشانی www.portal.icff.ir مراجعه و ثبت‌نام خود را انجام دهند اما این سامانه پس از گذشت یک روز از موعد اعلام‌شده همچنان از دسترس خارج است.

حالا باید منتظر ماند و دید که تغییر و تحولات صورت‌گرفته در متن جشنواره و نیز بنیاد سینمایی فارابی، چه تاثیری بر روند برگزاری سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان خواهد داشت و آیا به فروغ بیش از پیش چراغ تنها رویداد سینمایی ویژه کودکان و نوجوانان ایران‌زمین کمک خواهد کرد یا خیر.

روایت حماسه‌آفرینی زنان

درباره نگاه زینبی و عاشورایی در سینمای انسیه شاه‌حسینی به بهانه ساخت فیلم «دست‌های ناپیدا»

علی رستگار
گروه فرهنگ و هنر

انسیه شاه‌حسینی، نویسنده و کارگردان سینما این روزها در تدارک ساخت فیلم تازه‌اش «دست ناپیدا» است و به‌زودی و پس از سپری شدن مرحله پیش‌تولید، پنجمین فیلمش را جلوی دوربین خواهد برد. این فیلمساز که سابقه حضور در جبهه‌های جنگ تحمیلی را هم دارد و اعتقاد و تعلق خاطرش به موضوعات دفاع‌مقدس و انقلابی مشهود و مسبوق به سابقه است، در «دست ناپیدا» باز هم روایتی از این جنس خواهد داشت و قصه‌ای مرتبط با دوران جنگ را به تصویر می‌کشد. این بار هم داستان سمت و سو و محوریتی زنانه دارد که عمدتا در فیلم‌های سینمایی با موضوع جنگ، جزو اولویت‌های اصلی نیست و زیر سایه مردان رزمنده قرار دارد اما شاه‌حسینی به عنوان زن سابقا رزمنده و حالا نویسنده و فیلمساز، به‌خوبی دغدغه‌ها و تجربیاتش را در این زمینه با هم ترکیب و به سهم خود توازنی در روایت حضور زنان در آثار مرتبط با جنگ و دفاع‌مقدس برقرار می‌کند. حضور پررنگ و تاثیرگذار زنان به عنوان پشتوانه غیرت و اراده مردانه، همان‌طور که در دوران جنگ تحمیلی تبلور داشت، ریشه‌اش در عاشورا و کربلا بود، چه قبل از به میدان رفتن شهدا و چه در میانه معرکه و چه بعد آن. مشارکت موثر و همدلانه زنان در دوران جنگ تحمیلی از چنین عقبه نیرومندی به نمایندگی و رهبری حضرت زینب (س) تغذیه می‌کرد. بنابراین هر ارجاع، اشاره و روایتی سینمایی در این فضا، رنگ و بویی عاشورایی، حسینی و زینبی دارد. یکی از پرچمداران این روایت‌ها هم انسیه شاه‌حسینی است که فارغ از پاره‌ای نقدها، حضور همواره و مسئولانه‌اش در چنین عرصه‌ای، اهمیت و ارزش اشاره و تکثیر دارد.

روایت یک خبرنگار زن

شب‌بخیر فرمانده، محصول سال ۱۳۸۴ تحسین‌شده‌ترین فیلم انسیه شاه‌حسینی است که جوایزی چون جایزه ویژه کلیسای کاتولیک به خاطر نگاه انسانی، تقدیر در جشنواره فیلم کارلووی واری در کشور جمهوری چک، جایزه ویژه به عنوان بزرگ‌ترین جایزه از جشنواره سینما توت، تحسین ویژه و تقدیر از جشنواره فوکوئوکای ژاپن، جایزه بازیگرزن از جشنواره اوراسیا در قزاقستان، جایزه ویژه تماشاگران از جشنواره وزول فرانسه، جایزه بهترین فیلم آسیایی از جشنواره نگاه پرندگان در انگلستان و کسب لوح تقدیر و ۱۰ سکه بهار آزادی در بیست و سومین دوره جشنواره فیلم فجر را به دست آورد.

دومین فیلم سینمایی شاه‌حسینی به عنوان کارگردان، قصه یک خبرنگار جنگی با بازی لادن مستوفی را روایت می‌کند که در هنگام عملیات از بقیه جدا می‌افتد و راه را گم می‌کند. عدم شناخت او از منطقه و وضعیت بد جوی او را با مشکلات و شرایط خاصی روبه‌رو می‌کند. شاه‌حسینی یک بار در مصاحبه‌ای اشاره کرد شب‌بخیر فرمانده قصه زندگی خودش بود.

> **شاه‌حسینی سابقه حضور در جبهه‌های جنگ تحمیلی را دارد و اعتقاد و تعلق خاطرش به موضوعات دفاع‌مقدس و انقلابی مشهود و مسبوق به سابقه است**

لادن مستوفی با کلاه جنگی، چفیه، کاپشن نظامی، دوربین و کوله‌پشتی، شکل و شمایل نمادینی پیدا می‌کند که در سینمای جنگی ما کم‌نظیر است. مصائب و مشکلات ابتدایی او برای اخفای هویتش در دل جنگ با دیالوگ «هیچ‌کس نمی‌دونه من برای چی اینجام» آرام آرام جایش را به خطرات و چالش‌های دیگر می‌دهد. شب‌بخیر فرمانده به‌خوبی نقش موثر زنان در جبهه را نشان می‌دهد و ضمن ارجاع و ادای دین به زنان مبارز و مقاوم واقعی و تاباندن نور بیشتری به این بانوان، مخاطب را تا پایان با خود همراه می‌کند.

همان‌طور که نخلستان‌ها و آب و جنوب و جنگ، به لحاظ بصری و نمادین اشاراتی نینوایی دارند، به لحاظ مفهومی هم شاه‌حسینی از معادل‌سازی غافل نیست. مهم‌ترین وجه اشتراک فیلم با کربلا، حرفه زن است و خبرنگار بودن او برای حضور در میدان جنگ و مشاهده دقیق جنایات دشمن و سپاه شر، متاثر از رسالت حضرت زینب(س) در کربلا و پس از واقعه عاشوراست. حضرت زینب(س) همان‌قدر که یاور برادرش اباعبدا... و یاران و عزیزانش برای حضور در میدان جنگ و نبرد بود، پس از شهادت شهدا با احیای اخبار کربلا نقش مهمی در زنده‌نگه‌داشتن این واقعه، رسوایی دستگاه بنی‌امیه و ترویج و تکثیر فرهنگ عاشورایی و حسینی داشت. او خبرنگار واقعه کربلا بود و درسی که خبرنگاران باید برای بیان حقایق و افشاگری علیه ظلم و بی‌عدالتی بگیرند، پای مکتب حضرت‌زینب(س) ممکن خواهد بود. نقش خبرنگار در «شب‌بخیر فرمانده» هم با تاسی از الگوی حضرت زینب(س)، خودش را به جبهه‌های جنگ حق علیه باطل می‌رساند و ضمن تاثیرپذیری از مردان رزمنده، خود به رزمنده‌ای جهت ثبت آنچه دیده تبدیل می‌شود و سهمی در انتقال این روایت‌ها به نسل‌های آینده دارد. نشانه‌های عاشورایی دیگر هم در فیلم قابل ردیابی و مشاهده است. خبرنگار از «ایستگاه حسینیه» رد می‌شود و برای کمک به زخمی‌ها و مجروحان به «بیمارستان صحرایی حضرت‌زینب(س)» می‌رسد. او که با حضور در فضای جنگی، زخم کوچکی روی بازو برداشته و برای درمان آن تلاش می‌کند با دیدن پیکر شهدا و جوانانی درخون‌غلتیده، به جایی می‌رسد که درنهایت آن زخم را کوچک و بی‌اهمیت می‌داند و ذوب در فضای بزرگ‌تری می‌شود و به قول رزمنده‌ای که نقشش را محمد مختاری بازی می‌کند، بوی شهدا را می‌گیرد. وقتی خبرنگار در پایان، چفیه مشکی رزمنده زخمی را از روی زمین و از کنار خون ریخته‌شده برمی‌دارد و برگردن می‌اندازد، ضمن ادامه‌دادن راه مجروحان و شهدا برای مقابله و دفاع، هویت مستقل و موثر زنان در جبهه و پشت جبهه را هم نمایندگی می‌کند.

نکته قابل اشاره دیگر درباره شب‌بخیر فرمانده این‌که سکانسی در فیلم است که به نظر حالا به کار شاه‌حسینی برای یک روایت سینمایی کامل و تازه‌ای تبدیل شده. به‌جز زنی عرب که کنار یک تانک نان می‌پزد که ظاهرا برای ارسال به جبهه‌ها و برای رزمنده‌هاست، زنان دیگری در رودخانه مشغول شست‌وشوی لباس‌های خونین شهدا و مجروحان جنگ هستند.

نشانه‌های دیگر کارنامه شاه‌حسینی

انسیه شاه‌حسینی حتی در دوران فیلمنامه‌نویسی هم خط و ربطی با جنگ و دفاع‌مقدس داشت. در فیلمنامه «اوینار» به قلم او و به کارگردانی شهرام اسدی که برنده دیپلم افتخار از دهمین دوره جشنواره فیلم فجر در سال ۱۳۷۰ هم شد، به بمباران شیمیایی بعثی‌های عراق اشاره می‌شود و این فاجعه روایتی متفاوت پیدا می‌کند. شاه‌حسینی حتی در فیلم «دل‌نمک» ساخته امیر قویدل هم که در فضای متفاوتی می‌گذرد، به مباحثی چون حق‌طلبی و ظلم‌ستیزی بی‌اعتنا نیست. به این ترتیب هر دو فیلمنامه‌ای که به قلم شاه‌حسینی و از سوی کارگردانان دیگر تبدیل به فیلم شد، در ریشه‌یابی دقیق‌تر و لایه‌های زیرین‌تر، ارجاعاتی به مفاهیم عاشورایی و فرهنگ حسینی و زینبی هم خودی نشان می‌دهد.

اگر از فیلم عاشقانه‌ای چون غروب شد بیا به عنوان نخستین فیلم شاه‌حسینی بگذریم که البته آن هم با بازی لادن مستوفی در نقش هاجر، محوریتی زنانه دارد و قصه فردی را روایت می‌کند که به سادگی زیر بار مشکلات روزگار شانه تسلیم خم نمی‌کنند، فیلم‌های دیگر این فیلمساز همچون پنالتی و زیباتر از زندگی هم ردی جدی از جنگ تحمیلی و دوران دفاع‌مقدس دارد. پنالتی البته روایتی در بستر و باپیش‌زمینه جنگ است و در نگاهی اجتماعی، سیاسی و انتقادی قصه گروهی از جنگ‌زدگان آبادانی را به تصویر می‌کشد که با گذشت سال‌ها از پایان جنگ در یک پالایشگاه متروکه زندگی می‌کنند اما زیباتر از زندگی مستقیم به دل جنگ می‌رود و بخشی از داستان زندگی و فرماندهی شهید سیدحسین علم‌الهدی با بازی حامد کمیلی را روایت می‌کند. با وجود روایت مردانه، شاه‌حسینی اینجا هم از حضور بارز زنان و دختران در جنگ و متن و حاشیه آن غافل نیست. او به عنوان یک فیلمساز زن دغدغه‌مند، خود مصداق عینی آخرین دیالوگ فیلم از زبان شهید علم‌الهدی است: «ما باید به تکلیفمون عمل کنیم، بدون چشمداشت به نتیجه» عاشورایی، کربلایی، حسینی و زینبی نیست؟

برش

فیلمی با ۳۵۰ بازیگر زن خوزستانی

انسیه شاه‌حسینی، نویسنده و کارگردان «دست ناپیدا» روز گذشته در تازه‌ترین خبر از این فیلم سینمایی از حضور ۳۵۰ بازیگر زن خوزستانی در این فیلم خبر داد و گفت: در مرحله پیش تولید هستیم و ان‌شاا... در همین ماه فیلمبرداری آغاز خواهد شد. عمده بازیگرانی که در دست ناپیدا ایفای نقش می‌کنند خوزستانی هستند و بجز چند بازیگر محدود مرد، مابقی زنان خوزستانی هستند که در آن ایفای نقش می‌کنند.

او در این خصوص به ایرنا گفت: در این فیلم بازیگران به این دلیل از بین زنان خوزستانی انتخاب شده‌اند که قرار است در واقع نقش خود را بازی کنند. پس از طی مراحل پیش‌تولید، کار فیلمبرداری دست ناپیدا آغاز می‌شود. دست ناپیدا در خوزستان و شهر اهواز در حاشیه رودخانه کارون فیلمبرداری خواهد شد.

شاه حسینی قبلا در مصاحبه‌ای گفته بود: در دست ناپیدا همراه ۲۰۰ نفر از زنان جنوب و برخی از بازیگران به رودخانه کارون می‌زنیم و لباس می‌شوییم. این فیلم، اثری جذاب و روایت زندگی زنانی است که زمان جنگ در کارون لباس می‌شستند.

نمونه‌اش کتاب حوض خون است اما این فیلم ربط زیادی به آن اثر ندارد. محور همان است و زندگی زنانی را به تصویر می‌کشد که به کارون می‌زنند. این فیلم روایتگر زندگی زنی است که ۲۰۰ فانوسقه خونین روی دوش دارد و همه را در آب کارون شسته و آنها را به جبهه می‌فرستد.

شاه حسینی همیشه تاکید دارد که دفاع‌مقدس مسأله شخصی اوست. او در آن مصاحبه تاکید کرده در در شرایط آن سال‌های جنگ چیزهایی دیدم و انسان‌هایی را شاهد بودم که پشت خاکریزها به پیغمبری رسیده بودند. آنچه دیده‌ام را باید بازگو کنم و اگر آن اتفاقات و انسان‌ها و شرایط سال‌های دفاع‌مقدس را به تصویر نکشم گناه کرده‌ام.

مرثیه

رونمایی از «بچه‌هیأتی»

نماآهنگ یک فیلم کوتاه است که آهنگ را با تصویر تلفیق می‌کند و برای اهداف تبلیغاتی یا هنری و جذب طرفدار تولید می‌شود. نماآهنگ «بچه‌هیأتی» عنوان اثر جدید گروه هم‌آوایی شاهد است که همزمان با دهه محرم تولید و رونمایی شد. «بچه‌هیأتی» با صدای امیرحسین کاکازاده و اعضای گروه شاهد با شعری از الهه فتحی، تنظیم امیر قدیانی، تصویربرداری مهدی عابدی، تدوین سیدمحمدرضا شاهان‌دشتی و کارگردانی هادی نصیری در مجموعه سُرودستان تهیه و تولید شده است.

تماشا

اکران خارجی «شهر خاموش»

احمد بهرامی پیش از این برای ساخت «شهر خاموش» که هنوز در ایران اکران نشده است، جایزه بهترین کارگردانی جشنواره فیلم «شب‌های سیاه تالین» را به دست آورده است و از رضا محقق، تهیه‌کننده این اثر در حال حاضر فیلم سینمایی «دِرب» به کارگردانی هادی محقق در سینماهای فرانسه روی پرده رفته که گفته می‌شود بیش از ۲۰ هزار تماشاگر داشته است.

در فیلم «شهر خاموش» به نویسندگی و کارگردانی احمد بهرامی و تهیه‌کنندگی رضا محقق، بازیگرانی چون باران کوثری، علی باقری، بابک کریمی، بهزاد دورانی، محسن مهری دروی، کریم و حبیب شراهی نقش‌آفرینی کرده‌اند. «شهر خاموش» دومین اثر بلند سینمایی احمد بهرامی پس از فیلم «دشت خاموش» است که موفق به کسب جایزه افق‌های ونیز شده بود. عوامل شهر خاموش عبارتند از: مدیر فیلمبرداری: مسعود امینی‌تیرانی، مدیر صدابرداری: محمد شاه‌وردی، طراح گریم: ایمان امیدواری، برنامه‌ریز: صالح غربی جوان، طراح لباس: ناهید عزیزی صدیق، طراح صحنه: احمد بهرامی، اجرای صحنه: مصطفی جمالی و تدوین: مصطفی وزیری./ ایسنا

زاویه دید

خانه سینما، توهین به قرآن را محکوم کرد

اهانت به ساحت قرآن مجید، اقدامی ناشی از کینه عمیق نسبت به دین مقدس اسلام و ارزش‌های والای آن است. اقدامی که خلاف تمام ارزش‌های انسانی و جسارت به مقدسات مسلمانان انجام شده است. این اقدام کریه واکنش‌های بسیاری در سراسر جهان در پی داشته و بسیاری از مجامع بین‌المللی آن را محکوم کردند و نکته اینجا است که حتی برخی مسئولان اروپایی نیز معتقدند چنین اقداماتی به اعتبار کشورشان لطمه می‌زند، اما جالب اینجا است که باز هم اجازه چنین اقداماتی با عنوان آزادی بیان داده می‌شود! از این رو خانه سینما طی پیامی، توهین به قرآن کریم و مقدسات مسلمانان جهان را محکوم کرد.

خانه سینما در این پیام آورده است: «ضمن عرض تسلیت به مناسبت ایام شهادت حضرت سیدالشهدا، امام حسین(ع) و یاران ایشان، به این وسیله هتک حرمت به قرآن، کتاب مقدس مسلمین و توهین به اعتقادات دینی مسلمان در سراسر جهان را محکوم می‌کنیم»./ ایسنا